

ABD İMAM HATİPLERE NASIL BAKIYOR

Ayasofya için dikkat çeken satırlar

ABD imam hatiplere nasıl bakıyor

22 Haziran Cumartesi 2019 09:26

ABD Dışişleri Bakanlığı'nın ülkelerde dini özgürlükler alanındaki uygulamaları incelediği ve rapor yayımlandı.

ABD Dışişleri Bakanlığı'nın ülkelerde dini özgürlükler alanındaki uygulamaları incelediği ve rapor haline getirdiği değerlendirmesinin Türkiye bölümünde 15 Temmuz darbe girişiminin ardından tutuklanan ve daha sonra serbest kalan Amerikalı rahip Brunson, FETÖ'ye yönelik tutuklamalar, Cemevi tartışması ve geçen yerel seçim dönemine damga vuran Aya Sofya tartışması girdi.

Amerika'nın Sesi'nden Begüm Dönmez Ersöz'ün haberine göre; yıllık raporun Türkiye bölümünün özet kısmının giriş bölümünde anayasada Türkiye'nin laik bir devlet olarak tanımlandığı, vicdan, dini inanç, ifade, ibadet özgürlüğü sağladığı ve dini gerekçelerle ayrımcılığı yasakladığı vurgulandı. Devlet kurumu olan Diyanet İşleri Başkanlığı'nın İslam'a ilişkin dini konuları yönettiği ve koordine ettiği, görevinin de Sünni İslam'ın uygulanmasını teşvik etmek olduğu belirtildi.

CEMEVİ TARTIŞMASI

Ancak Türkiye'de hükümetin gayrimüslimlerin haklarını sınırlamaya devam ettiği, özellikle de hükümetin 1923 tarihli Lozan Antlaşması yorumu kapsamına girmeyen Ermeni Ortodoks Hıristiyanları, Yahudiler ve Rum Ortodoks Hıristiyanlara yönelik kısıtlamaları olduğu belirtildi. Türkiye'de hükümetin Aleviliğe İslam'ın bir mezhebi olarak muamele göstermeyi sürdürdüğü ve Yüksek Mahkeme'nin konuyla ilgili kararına rağmen Cemevlerini ibadet yeri olarak tanımamayı sürdürdüğü altı

çizildi.

Hükümetin zorunlu askerlik hizmetinde vicdani ret seçeneğini tanımadığı, Heybeliada'daki Ruhban Okulu'nun hala açılmadığı, Diyanet'in de ruhban okulunun bulunduğu aynı adada İslami eğitim merkezi açmayı planladığı belirtildi.

FETÖ TUTUKLAMALARI

Raporda 15 Temmuz darbe girişiminin ardından hükümetin darbe girişiminin arkasında olmakla suçladığı raporda "Müslüman din adamı ve siyasi figür" olarak tanımlanan Fethullah Gülen'le bağlantılı olduğu iddia edilen 80 binden fazla kişiyi tutukladığı ve bu kişiler arasında Amerikalı rahip Andrew Brunson'ın da olduğu belirtildi.

Türkiye'de geçtiğimiz yıl sonu dağıtılmaya başlanan yeni kimlik kartlarında din hanesinin olmadığı da rapora giren gelişmeler arasında yer aldı.

ABD Dışişleri Bakanlığı'nın dini özgürlükler raporunun Türkiye bölümünden öne çıkan başlıklar şu şekilde:

15 TEMMUZ DARBE GİRİŞİMİ VE BRUNSON DAVASI

Raporda Türk hükümetinin darbe girişiminden Fethullah Gülen ve takipçilerini sorumlu tutmaya devam ettiği, hükümetin darbe girişimiyle bağlantılı oldukları gerekçesiyle yabancı vatandaşları gözaltına almayı sürdürdüğü vurgulandı. Bu bağlamda da Amerikalı rahip Andrew Brunson davası örnek olarak verildi.

Başkan, Başkan Yardımcısı ve Dışişleri Bakanı'nın kamuoyu önünde yaptıkları açıklamalarla pek çok kez Brunson'ın derhal serbest bırakılması çağrısı yaptığını, ABD yönetiminin Magnitsky yaptırımları kapsamında Brunson'ın tutuklanmasında rolü olan içişleri ve adalet bakanlarına yaptırım uygulandığı, Brunson'ın serbest kalmasının ardından bu yaptırımların Kasım ayında kaldırıldığı belirtildi. ABD yönetiminden üst düzey yetkililerin ve büyükelçilik görevlilerinin Brunson'ı gözaltında ve ev hapsinde ziyaret ettiği belirtildi.

AYA SOFYA TARTIŞMASI

Türkiye'de 31 Mart'taki yerel seçimler öncesinde olası statü değişikliği tartışmalarıyla gündeme gelen Aya Sofya da rapora girdi. Raporda ABD yönetiminden üst düzey yetkililerin Aya Sofya'yı olağanüstü öneme sahip bir yer olarak görmeye devam ettikleri ve Aya Sofya'nın karmaşık tarihine saygılı bir şekilde bu mekanın korunmasını desteklediği vurgulandı.

Raporda Amerikalı yetkililerin hükümet yetkilileriyle yaptıkları görüşmelerde konuyu gündeme getirdikleri ve bu görüşmelerde Aya Sofya'nın barışçıl bir şekilde birarada yaşama kültürünün, anlamlı diyalogun ve dinler arasında saygının sembolü olduğu mesajı verildi.

Raporda "**Hükümet dini televizyon kanalı Diyanet TV'de Ramazan ayı boyunca her gün 1935 yılında müzeye çevrilen Aya Sofya'dan Kuran-ı Kerim yayını yaptı. Haziran ayında Diyanet Başkanı Mehmet Görmez Aya Sofya'dan özel röportaj verdi, minarelerinde de ezan okundu**" ifadeleri yer aldı. Raporda Eylül ayında Anayasa Mahkemesi'nin Aya Sofya'da düzenli bir şekilde ezan okunması konusunda özel bir dernekten yapılan itiraz başvurusunu usulden reddettiği hatırlatıldı.

"Çeşitli milliyetçi İslamcı grupların Aya Sofya Müzesi dahil olmak üzere bazı eski Ortodoks kiliselerinin cemiye çevrilmesi çağrısı yaptıkları, Mayıs ayında yaklaşık 2500 kişinin Aya Sofya Müzesi dışında Osmanlı İmparatorluğu'nun İstanbul'u fethinin yıldönümünde sabah namazı kıldığı ve namazın ardından grubun Aya Sofya Müzesi'nin cami olarak yeniden açılması çağrısı yaptığı" belirtildi.

RUM ORTODOKS HRİSTİYANLAR

Raporda Türkiye'de hükümetin ekümenik patriği dünyadaki yaklaşık 300 milyon Ortodoks Hristiyan'ın lideri olarak tanımadığının, hükümetin ekümenik patriği sadece Türkiye'deki Rum Ortodoks azınlık nüfusunun dini lideri olarak gördüğü vurgulandı.

Hükümetin Ekümenik Patrikhane'nin Synod'unda sadece Türk vatandaşlarının oy kullanmasına ve patrik seçilmesine izin verdiği ancak patrik adayı havuzunu genişletmek amacıyla 2011 tarihli yasa gereği Rum Ortodoks metropolitlere vatandaşlık verme uygulamasına da devam ettiği vurgulandı.

ALEVİLER VE CEMEVLİ TARTIŞMASI

Raporda Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın Mayıs ayında başkanlık seçimleri kampanyası kapsamında Cemevlerine yasal statü verme vaadinde bulunduğu ancak 24 Haziran'daki seçimleri kazanmasının ardından bu yönde bir adım atmadığı belirtildi. **Yıl sonu itibariyle hükümetin halen Cemevlerini ibadet yeri olarak tanımadığının altı çizildi.**

Raporda Kasım ayında Anayasa Mahkemesi'nin Cemevlerinin ibadet yeri olduğuna ve bu nedenle de Sünni camilerle aynı haklara sahip olmaları gerektiğine hükmettiği, 2015 yılında görülen benzer bir davada da Anayasa Mahkemesi'nin aynı hükmü verdiği hatırlatıldı. O zamandan bu yana Alevilerin hükümete bu karar uyması çağrısında bulunduğu belirtildi. **"Alevi temsilciler kapsamlı bir çözüm olmaması ve hükümetin bu kararı ülke çapında uygulamaması konusunda endişeli olmayı sürdürüyor. Çok sayıda belediye su ve elektrik faturalarından sadece Sünni camileri muaf tutuyor. Muhalefet partisi CHP**

tarafından yönetilen belediyelerse Cemevlerini tanıyor. Mart ayında Diyanet camilerin hem Aleviler hem de Sünniler için ibadet yeri olduğunu belirtti” ifadeleri kullanıldı.

Raporda “Sünni olmayan Müslümanların ilk ve orta dereceli okullarda zorunlu din dersinden muafiyet almakta zorlandıklarını ifade ettikleri” ve “çoğu zaman Sünni İslam’ın farklı bakış açılarına ilişkin seçmeli derslerden seçmek zorunda kaldıklarını söyledikleri” belirtildi. Hükümetin zorunlu din dersinin pek çok dünya dinini kapsadığı ancak Aleviler ve Hristiyanlar dahil olmak üzere bazı dini grupların bu derslerin büyük ölçüde Hanefi Sünni İslam doktrinini yansıttığı ve diğer dini gruplar hakkında da olumsuz ya da yanlış bilgi içerdiğini belirttiği vurgulandı.

İMAM HATİP OKULLARI

Raporda hükümetin devlet liselerine kabul edilen öğrenci sayısını sınırlamaya devam ettiği, binlerce öğrencinin sınav puanlarına, mesafeye ve başka etkenlere göre devletin kontrolündeki imam hatiplere gönderildiği belirtildi.

Raporda “**Hükümet dini olmayan çok sayıda devlet okulunu talep olduğu gerekçesiyle imam hatip okullarına çevirmeyi sürdürdü. Öğrenciler ve veliler bu durumun laik devlet okullarına gitmeyi tercih edenler için coğrafi bir engel oluşturduğunu belirtiyor. İmam hatip okullarına kayıt yaptıran öğrencilerin sayısı 2015’ten bu yana 1 milyondan 1,3 milyona yükseldi**” ifadeleri yer aldı.

Raporda 15 Temmuz darbe girişiminden bu yana hükümetin çoğu Gülen hareketi ya da bağlantılı gruplarla ilişkili olan en az 1,065 özel okulu terör suçlamalarıyla kapattığı ve hükümetin bu özel okulların bazılarını da imam hatip okullarına çevirdiği vurgulandı.

YAHUDİ CEMAATİ İLE İLİŞKİLER VE ANTI-SEMİTİZM

Raporda Türkiye’de Yahudi Cemaatinin özel günleri ve bayramlarında lider düzeyinde gelen mesajlardan olumlu şekilde söz edilirken, diğer yandan Yahudi cemaati mensuplarının Türkiye’de Anti-Semitizm (Yahudi Düşmanlığı) vakalarından endişe duymaları olumsuz bir gelişme olarak yer aldı.

Raporda Eylül ayında Cumhurbaşkanı Erdoğan’ın Yahudi cemaatinin Roş Haşana bayramını kutlayan bir mesaj yayınladığı ve bu mesajda dini çeşitliliğin Türkiye’nin zenginliğinin bir parçası olduğunu söylediği hatırlatıldı.

Aralık ayında Yahudi cemaatinin Hanuka bayramını İstanbul’un Nişantaşı semtindeki bir parkta yapılan törenle kutladığı, Cumhurbaşkanı Erdoğan’ın da Türkiye’nin vatandaşlarının hiçbir ayrımcılık görmeden barış içinde bir arada yaşamasına büyük önem verdiğini belirten bir açıklama yayınladığı anımsatıldı.

Raporda Türkiye’deki Yahudi cemaati mensuplarının Anti-Semitizm ve tehditler konusunda endişelerini ifade ettikleri, hükümetin de Yahudi toplumuna IŞİD’in olası saldırısına karşı geniş kapsamlı güvenlik sağlamayı sürdürdüğü belirtildi. Yahudi toplumu üyelerinin hükümetin aldığı önlemlerin etkili olduğunu ve hükümetin güvenlik konusunda Yahudi toplumundan gelen taleplere de cevap verdiğini söyledikleri vurgulandı.

Ancak raporda özellikle İsrail-Filistin çatışmasında gerilimin yükseldiği dönemlerde sosyal medyada Anti-Semitik söylemlerin tırmandığının altı çizildi. Hrant Dink Vakfı tarafından 2018’de yayınlanan rapora göre, Ocak ve Nisan ayları arasında Anti-Semitik söylemin kullanıldığı 427 vaka yaşandığı belirtildi.

Raporda bazı hükümet yanlısı haber yorumcularının 2016 darbe girişimini ve ülkenin içinden geçtiği ekonomik zorlukları Yahudi toplumuyla bağlantılandıran haber ve siyasi karikatür yayınladıkları da yer aldı. Ocak ayında “Diriliş Postası” gazetesinden bir köşe yazarının Ortadoğu’nun “**Yahudi ve Hristiyan terörü**” kurbanı olduğunu söylediği bir makale ve Mart ayında da hükümet yanlısı Takvim gazetesinde bir köşe yazarının da “**Haçlı Hristiyanları ve Siyonist Yahudilerin Türkiye’nin ilerlemesine zarar vermek üzere ittifak içinde oldukları**” iddiası bu yayınlara örnek olarak gösterildi.

POMPEO’DAN HEYBELİADA ÇAĞRISI

ABD Dışişleri Bakanı Mike Pompeo raporun sunumu sırasında yaptığı açıklamada, Türkiye’ye de değinerek, “**haksız yere**” hapiste tutulan rahip Andrew Brunson’ın Başkan Trump’ın çağrılarında sonra serbest bırakıldığını hatırlattı. Pompeo, Türkiye’deki Amerikan diplomatik misyonlarında çalışan hapisteki yerel personelin de serbest bırakılması için çaba göstermeye devam ettiklerini söyledi. Amerikalı bakan, “**Buna ilaveten, Heybeliada Ruhban Okulu’nun da derhal geri açılması çağrısında bulunuyoruz**” dedi.

Odatv.com

□

[fetö](#)[abd](#)[dışışleri](#)[bakanlık](#)[rapor](#)[özgürlük](#)[15 Temmuz](#)[Brunson](#)[arşiv](#)

İletişim

Haber Merkezi: 0 216 449 32 00

Faks: 0 216 449 32 00

Mail: info@odatv.com

İletişim

Künye

Gizlilik Sözleşmesi ve Koşullar

Mobil Uygulamalar

Reklam

Reklam: 0 216 449 32 00

reklam@odatv.com

© 2021, Oda TV. Tüm haklar saklıdır.

[ANA SAYFA](#)[YAZARLAR](#)[VİDEO](#)[FOTO GALERİ](#)[ARŞİV](#)[KATEGORİLER](#)

